

Mei 2009

Clunformatie

De nieuwsbrief van de Clun Forest Schapenvereniging

In deze uitgave:

- Van de bestuurstafel.....
- Geboortebericht
- Verslag van de ledenvergadering op 18 april 2009
- Fokkerslatijn
- Jaarverslag 2008
- Dag van het Schaap
- Keuring Odiliapeel
- Staartlengtes lammeren
- Belangrijke data

Van de bestuurstafel.....

De meeste lammeren zijn ondertussen wel geboren en voorzichtig gaan we proberen de balans op te maken. Dat doen we door middel van de lammereninspectie ten behoeve van de stamboekwaardigheid en later in het voorjaar en de zomer tijdens de keuringen. Dat zijn er vier in totaal. We beginnen met de Dag van het Schaap op 6 juni en via de zuidelijke en noordelijke keuring, ronden we op 22 augustus af met onze Nationale Keuring in Ermelo.

Natuurlijk hoeft u niet zo lang te wachten om

de kwaliteit te beoordelen. Dit kunt u namelijk ook zelf doen. Neem de tijd om naar uw lammeren te kijken. Veelal zijn we druk en zijn we blij dat de aflammtijd en alle drukte er om heen, achter de rug is. Geniet van de lammeren, ga er eens op een krukje tussen zitten en bekijk ze eens goed. Dan kun je zelf vaak al zien welke lammeren er uit springen en mogelijk geschikt zijn om aan te houden of mee door te fokken. Ondertussen kent u ook wel de aandachtspunten van de inspectieformulieren. Probeer eens zelf een voorinspectie te doen. Controleer de oornummers, kijk of de koten goed zijn, of het gebit de juiste stand heeft (geen onderbeet of bovenbeet), controleer op zwarte wol in de vacht, controleer het geslacht (of er geen verkeerde opgave is gedaan) en kijk of de ramlammeren beide testikels hebben. Het geeft meer voldoening als je zo met de lammeren en met de fokkerij bezig bent. Het is dan aardig als uw bevindingen dan overeen blijken te komen met de resultaten van de inspectieteams.

U bent van ons gewend, dat we de inschrijfformulieren voor de keuringen via de post opsturen. Een heel pakket met hoge portokosten. Daarin komt nu verandering. De inschrijfformulieren worden ruim op tijd via de mail toegezonden. U kunt ze dan downloaden en invullen. De leden die geen mail hebben (ongeveer 10) krijgen ze nog per post. Ook proberen we ze op de Clun Forest-site te plaatsen, zodat ze ook daar van af gehaald kunnen worden. U krijgt hieromtrent bericht van ons.

De foto's boven: (links en midden) Ooien en lammeren bij André van den Ouden in Hazerswoude (rechts) verplaatsen van de ooien bij Dick en Ina Metselaar in Hauwert.

Kopij gaarne doorgeven aan Toon Verhoeven:
e-mail: ahmverhoeven@planet.nl
postadres: Goorstraat 34
6027 NC Soerendonk

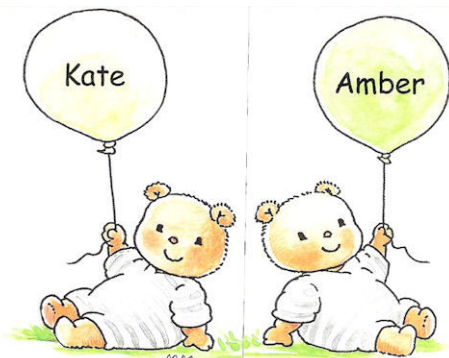
Verandering van e-mailadres
gaarne doorgeven aan:
info@clunforest.nl

Pag. 1

Namens het bestuur wens ik u veel plezier met het lezen van deze Clunformatie en hoop u te mogen begroeten op een van onze keuringen.

Ton van der Toorn (secretaris)

Geboortebericht

Wij ontvingen een geboortekaartje van de tweeling Kate en Amber, dochters van René Ketelaar en Thea van der Zwaag uit Hattem, Zij werden geboren op 21 januari 2009. Namens onze vereniging van harte gefeliciteerd!!

Verslag van de ledenvergadering op 18 april 2009.

Bericht van verhindering ontvangen van de volgende leden: Wevers, Grimmelt, Mulder, Torenbos, Veenstra, ter Veen, Metselaar, Kranen, Spierings en Strokap.

1. Opening. Voorzitter Jan Wever opent de vergadering en heet iedereen welkom.
2. De agenda wordt conform het voorstel vastgesteld.
3. Ingekomen stukken: PVE fokprogramma TSE, I&R, Dag van het Schaaap, Info Blauwtong en Q-koorts, Verslag NSFO-vergadering, Nieuwsbrief Hampshire Down, Geboortekaartje Ketelaar, Diverse mails KSG en Info Dierenshow Drenthe.
4. Verslag van de najaarsledenvergadering 08-11-2008. Geen op- of aanmerkingen. Het verslag wordt vastgesteld met dankzegging aan de secretaris.
5. Rondje aflammeren. Altijd weer een informatief en leerzaam onderdeel van de voorjaarsvergadering. Er bleken dit jaar toch wat meer problemen te zijn. Verschil in grootte bij meerlingen, enkele problemen bij de oaien. Al met al blijft de Clun in vergelijking met andere rassen toch een vrij probleemloos schaaap. Ook bij het aflammeren. De moedereigenschappen worden vooral door beginnende fokkers geroemd.
6. Presentatie Sita v.d. Munnik.

Sita (links op de foto met een van haar Clun Forest lammeren) is homeopaat en lid van de Clun Forest vereniging. Zij vertelt op boeiende wijze haar ervaringen met homeopathie. Zij behandelt zowel mensen als dieren en werkt ook samen met reguliere artsen. Na een uitleg over het ontstaan van de homeopathie, geeft zij een aantal voorbeelden vanuit de praktijk. Zij belooft een neerslag van haar presentatie op te sturen voor publicatie in de Clunformatie. U treft deze aan als bijlage bij dit nummer. Sita wordt zowel met applaus als met bloemen bedankt voor haar bijdrage.

7. Financieel verslag 2008. Gerard Scholtes leidt ons als goed penningmeester langs de cijferreeksen op het verslag. Het verslag 2008 wordt goed bevonden en met dankzegging vastgesteld.
8. De Kascontrolecommissie, bestaande uit de leden André v.d. Oude en Ad Ordelman geeft aan dat er geen onvolkomenheden zijn gevonden, waarna de penningmeester décharge wordt verleend. Ad Ordelman en Ellen Reichert vormen (met Raymond Schmitz als reserve), de nieuwe kascontrolecommissie voor 2009.
9. Jaarverslag 2008. De secretaris doet verslag van de (relevante) gebeurtenissen uit 2008. Zie elders in deze Clunformatie.
10. Foktechnische commissie. Bert Theunissen deelt een overzicht uit van de punten die aan de orde zijn geweest in de ledenvergadering. De vergadering staat positief ten aanzien van de voorstellen zoals in het overzicht zijn aangegeven. Het inteeltrisico bij de Clun Forest is relatief laag. Er zijn veel fokkers en de inzet van rammen kent een grote diversiteit. Wel zal regelmatig enige verversing van bloed noodzakelijk zijn. Er zal in 2010 weer een reis naar Engeland worden gemaakt, waarbij goed gecoördineerd gekeken zal worden naar mogelijke aan te schaffen goede en niet verwante rammen. Ten aanzien van het terugdringen van scrapiegevoeligheid bij schapen, wordt opgemerkt dat er onder de Clun Forest schapen maar weinig dieren zijn met een status anders dan ARR/ARR. De afspraken die er binnen de vereniging liggen worden nogmaals bekrachtigd. Er mag alleen worden gefokt met ARR/ARR-rammen en aanbevolen wordt om alleen met ARR/ARR ooien door te fokken. Wij stimuleren onze leden zoveel mogelijk om de scrapie-resistent status te verkrijgen en te behouden.
11. Couperen. Annie Steenbeek doet verslag naar aanleiding van de ingestuurde gegevens betreffende staartlengte en gewicht. Er hebben 30 leden meegedaan en er blijkt een redelijke spreiding te zijn. Aan de hand van de door Klaas Steenbeek vervaardigde grafieken konden we de gegevens doornemen. We wachten verdere adviezen af. U treft een verslag van Annie aan in deze Clunformatie..
12. Dag van het Schaap 6 juni . Dit wordt een promotiekeuring t.b.v. het publiek. Er kunnen niet al te veel dieren aan meedoen. Via de mail zal worden gevraagd wie geïnteresseerd is in deelname, waarna een aanmeldingsformulier zal worden toegezonden. Geen bekertjes, maar een certificaat van deelname. De keuring zal per toerbeurt door onze keurmeesters worden verricht. De fokkersdag zal dit jaar niet worden gehouden, mede vanwege de drukke agenda. Keuring Odiliapeel 12 juli, keurmeesters Jan Wever en Ton Frumau. Keuring Beilen 1 augustus, keurmeesters Dinant Stropak en Ton van der Toorn, ringmeester Sietske van de Schaaf. Nationale keuring Ermelo 22 augustus. Keurmeesters Ralph Fulton en Brian Davies. Afsluiten met buffet. De inschrijfformulieren zullen zoveel mogelijk via de mail worden verstuurd. De inschrijvingen voor Odiliapeel zullen gaan lopen via Toon Verhoeven. De overige inschrijvingen verlopen via Jan Wever.
13. Bestuursverkiezing. Allereerst wordt het aftredende bestuurslid Annie Steenbeek door Jan Wever toegesproken. Zij wordt bedankt voor haar bestuurswerkzaamheden en inzet voor de vereniging, met in het bijzonder aandacht voor de activiteiten op het gebied van couperen. Zij krijgt een pennenset met inscriptie aangeboden. Annie blijft meedraaien in de inspectieteams en zal het couperen blijven coördineren. Bert

Clunformatie no.19

Theunissen wordt haar aanspreekpersoon in het bestuur. De leden Marijke van de Duys (2 jaar), Ton Frumau en Ton van der Toorn worden herkozen. In de vacature Annie Steenbeek wordt André van den Oude benoemd (allen voor een periode van 3 jaar).

14. Clunformatie. Ons verenigingsorgaan wordt goed en graag gelezen. Wel is er een gebrek aan ingezonden foto's. Graag foto's opsturen naar de redactie.
15. Inspectie. De inspectieteams gaan vanaf juni weer op pad. Er is, ter voorbereiding, een gezamenlijke inspectie belegd bij familie Jongbloed in Aalten. Ad Ordelman gaat, op uitnodiging van het bestuur, meedraaien in een van de inspectieteams.
16. Reis naar Engeland. In 2010 zullen we weer proberen om een gezamenlijke reis naar Engeland te organiseren. Naast een bezoek aan de Royal Welsh zal het hoofddoel zijn om fokkers te bezoeken en eventuele goede niet verwante rassen te bekijken en indien mogelijk te kopen. Gerard Scholtes en Ton Frumau vormen de voorbereidingscommissie.
17. Rondvraag: Toon Verhoeven meldt dat de Patt-oormerken in combinatie met een maagbolus zullen worden toegelaten. Hier komen we t.z.t. zeker op terug, als we een keuze gaan maken voor gebruik van nieuwe oornummers,. Marijke vraagt aandacht voor de Clunwinkel en Klaas Steenbeek doet het voorstel om een fokkerslijst op de site te plaatsen (plaatsing op vrijwillige basis en na toestemming van de fokker). Er zal gekeken worden naar de mogelijkheden.
18. Sluiting. Jan Wever dankt iedereen voor de aanwezigheid en wenst een ieder wel thuis.

Ton van der Toorn (secretaris).

Een prachtige winterfoto gemaakt door onze leden Theo Lankamp en Evelyn Corbière uit Putten (Gld.)

Fokkerslatijn

In mijn vorige stukje schreef ik dat de meeste huisdierrassen door kruising zijn ontstaan. Dat geldt ook voor de Clun. Ik ben dus eens gaan kijken wat de oorsprong van de Clun is. Tenminste, voor zover die oorsprong te achterhalen is, want stamboekadministratie was er nog niet toen de Clun geboren werd.

In het Verenigd Koninkrijk zeggen ze natuurlijk graag dat de Clun al duizend jaar geleden in de heuvels rond het plaatsje Clun rondliep. Schapen zullen er toen vast wel geweest zijn, maar hoe ze eruit zagen? We weten eigenlijk pas iets over de geschiedenis vanaf de vroege negentiende eeuw, zo rond 1830-1840, toen de rasverdeling op gang kwam. Het heet dat in die tijd hoornloze schapen met witte koppen in Clun rondliepen! In de buurt had je ook nog allerlei andere locale variëteiten, sommige met gespikkelde koppen, waar weinig uniformiteit inzat. Al deze kuddes kunnen bijgedragen hebben aan de vorming van de Clun.

Zo goed als zeker is dat de Southdown heeft bijgedragen aan ons ras. De Southdown is, als vroegrijp vleesras, in de negentiende eeuw veel gebruikt om allerlei schrale 'hill-breeds' te verbeteren. Hij stond bijvoorbeeld aan de basis van de Suffolk en de Hampshire Down. In Shropshire en het aangrenzende Wales, waar de Clun thuishoort, leverde de Southdown in combinatie met enkele locale rassen de Shropshire Down op.

En deze Shropshire Down - bent u er nog? - was op zijn beurt weer belangrijk voor de vorming van de Clun. Samen dan wel met het witkoppige ras dat oorspronkelijk in het gebied rondliep en enkele andere obscure rassen zoals de Longmynd en de Radnor. Ook de Welsh Mountain wordt genoemd, maar niet door alle kenners.

Zeker is wel weer dat de Clun tot vroeg in de twintigste eeuw nog behoorlijk variabel was. Het stamboek werd pas in 1925 opgericht, en pas dan gaan we naar de standaard toe die we tegenwoordig kennen.

Erg oud is de Clun dus niet. Maar och, dat is bij het grootste deel van onze huisdieren niet anders. Doelbewuste fokkerij is iets van de laatste twee eeuwen. Daarvóór waren rassen puur een product van aanpassing aan locale omstandigheden.

Hieronder de Southdown (links) en de Shropshire (rechts)

Bert Theunissen

Jaarverslag 2008

Ik las ooit een artikel over de kringloop. Bij het schrijven van dit jaarverslag realiseerde ik mij dat deze overzichten van ons verenigingsgebeuren veelal een opsomming zijn van activiteiten tussen geboren en geschoren worden (toevallig ook een periode van een heel jaar).

In elke cyclus zit een boeiend thema schreef Gert Smit jaren geleden.

De mens voedt de grond. De grond voedt het gras dat de schapen voedt. De schapen voeden de mens, want die kan niet tegen gras. Dus wie is in dienst van wie?

De mens selecteert de schapen. Beiden omdat ze lekker willen eten of in ons geval omdat we de mooiste schapen willen hebben. Eigenlijk heel simpel. Je snapt niet dat het ooit fout kan gaan. Als de selectie faalt, een verkeerde hap en het schaap wordt ziek. Een steek van een knullige knut.....

Natuurlijke selectie gaat automatisch, menselijke selectie is bereningewikkeld en niet altijd met de gewenste resultaten. We proberen het ieder jaar weer met of zonder fokkerslatijn, maar meestal met wonderlijke resultaten. Zowel in positieve als negatieve zin. Fokken is veelal emotioneel, maar selectie op lange termijn is rationeel. Zo ziet u, in deze overdenking kwam het hele jaar 2008 in vogelvlucht voorbij.

Geboorte, keuringen, dierenziekten als blauwtong en Q-koorts, onze aandacht voor het fokbeleid, selecteren op o.a. kortere staarten etc.

Natuurlijk kan ik hiermee niet volstaan en zal derhalve de bijzondere gebeurtenissen meer concreet aangeven.

- De ledenvergaderingen werden dit jaar gehouden op 12 april en 8 november. In de voorjaarsvergadering was er een bijdrage van Maaïke Leistra over Capra Ovis (o.a. digitale dierenarts). De bestuursleden Jan Wever, Jan Muys en Bert Theunissen werden herkozen. In de najaarsvergadering werd gediscussieerd over de fokdoelen van de Clun Forest Schapenvereniging. Natuurlijk kwamen zaken als blauwtong, enting, oornummers en couperen ruimschoots aan de orde.
- De Fokkerscontactdag was dit jaar bij Toon Verhoeven. Het werd een zeer geslaagde dag met voorlichting over het programma Zoo-Easy door Toon en een boeiende bijdrage van Ton Frumau over beoordeling van fokooien en mogelijke selectie.
- De keuringen in Odiliapeel (13 juli) en Beilen (2 augustus) waren bijzonder geslaagde evenementen. Vooral in Beilen waren veel deelnemers. En... het was prima keuringsweer!
- De Nationale keuring in Ermelo werd gehouden op 23 augustus. Keurmeesters waren Brian Davies en Ralph Fulton. Mede dankzij deskundige coördinatie van onze opperstalmeester en voorzitter Jan Wever en andere vrijwilligers werd het een zeer geslaagde dag. 145 ingeschreven dieren, goede kampioenen en na afloop een prima buffet.

Rest mij nog te melden dat het ledenbestand ondanks recessie, een oerwoud van regelgeving en onduidelijkheden, redelijk stabiel was. Misschien mede te danken aan de prima berichtgeving en motiverende bijdragen in ons verenigingsorgaan De Clunformatie.

Ton van der Toorn, secretaris.

Dag van het Schaap

Zoals u wellicht weet, wordt de Dag van het Schaap eens in de twee jaar georganiseerd. Een fantastische dag met duizenden bezoekers. Heel veel activiteiten in en rondom het Hippisch Centrum in Ermelo (leuk voor het hele gezin). Vrijwel alle rassen zijn aanwezig voor een presentatie en/of een keuring. Wij doen aan beide onderdelen mee. Vooral de keuring trekt veel bezoekers en een mooiere reclame voor ons ras kun je niet bedenken. Voor de keuring is door een aantal deelnemers ingeschreven. In totaal maximaal 40 dieren van ons ras.

Wij organiseren de keuring voor: Oilammeren, ramlammeren, jaarling ooien en rammen

Een mooie presentatie voor de Clun Forest en voor onze vereniging!

Het bestuur

Keuring Odiliapeel

Op zondag 12 juli a.s. vindt tijdens de jaarlijkse schapendag in Odiliapeel de zuidelijke keuring van onze Clun Forest schapen plaats. Tijdens de schapendag zullen er voor drie schapenrassen keuringen worden gehouden. Verder worden er circa 25 schapenrassen gepresenteerd. Een prachtig georganiseerde dag met oude ambachten, braderie, oude volkspelen etc. etc., maar vooral heel veel publiek die onze schapen komen bezichtigen. Een dag die je eigenlijk niet mag missen.

Voor de keuring van de Clun Forest kun je de dieren inschrijven op het formulier wat op korte termijn per e-mail wordt toegezonden. Ook al schrijf je niet in met dieren is het de moeite waard om eens af te reizen naar het zuidens des lands.

Het bestuur

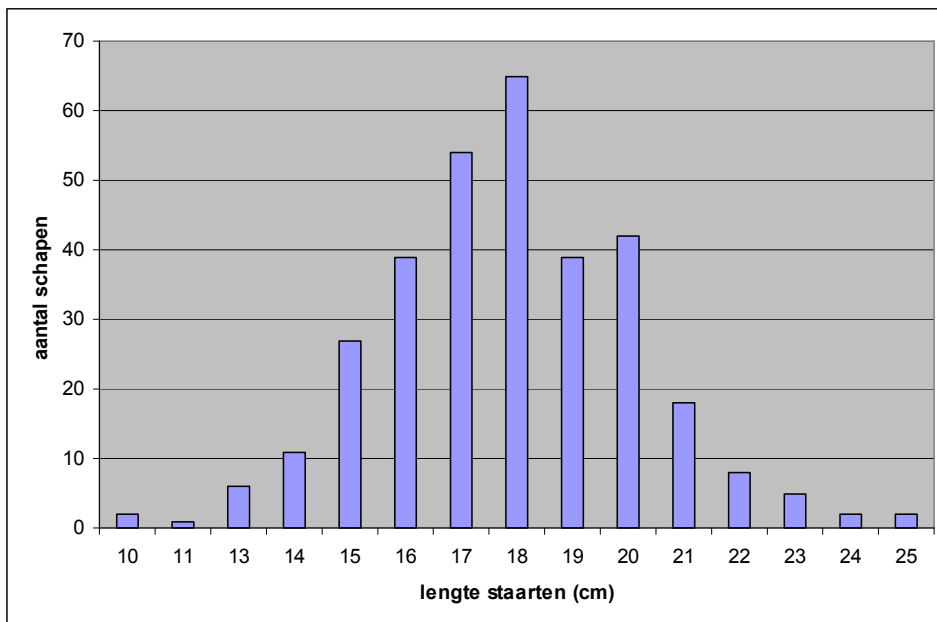
Staartlengtes lammeren.

Voor 1 april hebben een dertigtal fokkers de gegevens over hun tot dan geboren lammeren per mail of post ingestuurd terwijl een vijftal leden heeft kenbaar gemaakt dit jaar geen lammeren te verwachten. Geen slechte score en bij deze alle inzenders bedankt voor de moeite.

De ontvangen gegevens zijn doorgestuurd naar de Animal Science Group die ze verder nu en de komende jaren gaat verwerken. Voor een korte presentatie in de laatst gehouden ledenvergadering heeft men de gegevens gerubriceerd zodat een eerste rapportage kon plaats vinden.

Pas na enige jaren zal het mogelijk kunnen zijn om voorlopige conclusies te trekken en zal moeten blijken hoe we hiermee verder komen.

Hieronder de grafiek met de verdeling van de staartlengte naar aantallen lammeren.

De gegevens geven een eerste inzicht. Pas na enige jaren zal het mogelijk zijn om conclusies te trekken en zal moeten blijken hoe we hiermee verder komen.

Annie en Klaas Steenbeek.

Clunformatie no.19

Belangrijke data

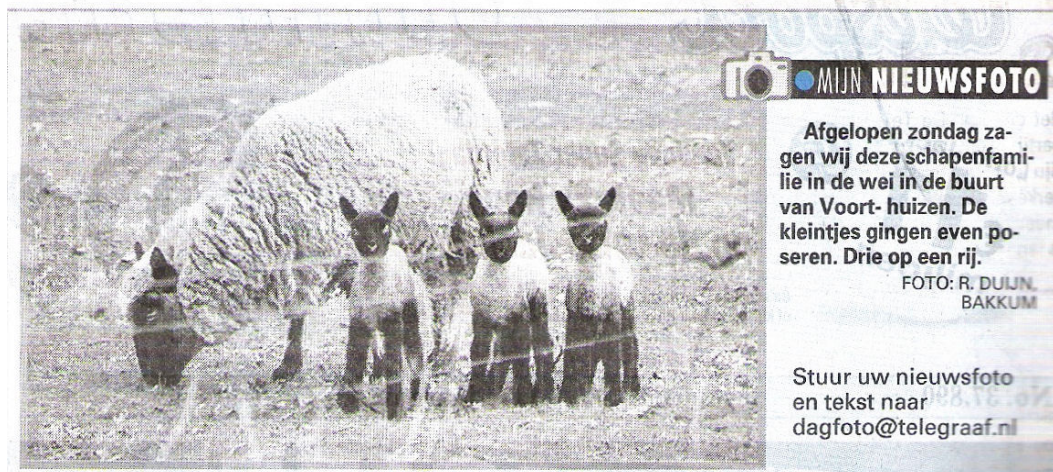
▪ Dag van het Schaap	6 juni 2009
▪ Keuring Zuid: Odiliapeel	12 juli 2009
▪ Keuring Noord: Beilen	1 augustus 2009
▪ Nationale keuring: Ermelo	22 augustus 2009
▪ Najaarsledenvergadering	7 november 2009

“Het is dit jaar voor het eerst dat er lammetjes bij ons zijn geboren. Het is een lust om ze in de wei te zien rennen en springen. We hebben twee foto's bijgevoegd. Vooral de foto waarop het lijkt alsof de lammetjes staan te roken, vinden we erg grappig.

Met vriendelijke groet, Rita en Jaap Kranen, Wilsum.”

zaterdag 28 maart 2009

Afgelopen zondag zagen wij deze schapenfamilie in de wei in de buurt van Voort-huizen. De kleintjes gingen even poseren. Drie op een rij.

FOTO: R. DUJN, BAKKUM

Stuur uw nieuwsfoto en tekst naar dagfoto@telegraaf.nl

En deze foto van een prachtige Clun drieling met hun moeder kwamen we ook nog tegen in De Telegraaf!

Wij willen in de Clunformaties elke keer een aantal leuke foto's laten zien. Stuur daarom ook eens een foto op. Dat kan digitaal via e-mail (ahmverhoeven@planet.nl) of gewoon via de post naar Toon Verhoeven.

Redactie:
Toon Verhoeven (eindredactie): ahmverhoeven@planet.nl
Gerard Scholtes: gerard.scholtes@xs4all.nl
Ton van der Toorn: vandertoorn@hotmail.com

Bijlage: lezing Sita van der Munnik, Wageningen, 18 april 2009

Homeopathie voor mensen is al heel lang bekend.

Homeopathie voor dieren is een geneeswijze, die vooral de laatste jaren veel wordt toegepast.

Dieren worden in principe hetzelfde behandeld als mensen, zelfs vaak met exact dezelfde homeopathische middelen. Het is opvallend dat dieren vaak sterker en sneller reageren dan mensen, op een homeopathische behandeling.

Heel veel dieren hebben chronische klachten, die ongeneesbaar verklaard zijn, maar die met behulp van homeopathie toch nog vaak kunnen genezen of veel leefbaarder worden gemaakt.

Ik zal proberen een korte uiteenzetting te geven van hoe de behandeling van mensen en dieren met behulp van homeopathische middelen in zijn werk gaat.

Homeopathische middelen zijn natuurlijke middelen, dierlijk, plantaardig of mineraal; er zijn ook sommige chemische middelen.

Deze middelen worden volgens een heel speciaal principe verdund (potentiëren, zie later). Het verdunde/gepotentieerde middel is het homeopathische middel zoals wij dat kennen.

Homeopathische middelen prikkelen het eigen afweermechanisme van mens of dier en proberen dit aan te zetten om de kwaal op te lossen (zelfgenezend vermogen).

Opname van de middelen gebeurt via de slijmvliezen: mondslijmvliezen, maar ook bijv. de slijmvliezen van de slokdarm. Deze opname gaat heel snel, waardoor het maagzuur de werking van de middelen niet kan vernietigen.

In de homeopathie proberen we de oorzaak van de kwaal op te sporen en weg te nemen. Niet puur en alleen de ziektesymptomen te bestrijden, zonder na te gaan hoe deze problemen ooit konden ontstaan. De ziektesymptomen zijn een gezonde uiting van het lichaam dat er iets niet in balans is.

Voorbeelden:

Eczeem: Dit kun je oplossen met een hormoonzalf, tijdelijk is het eczeem dan weg, of je duwt het permanent naar binnen en krijgt er een luchtwegprobleem voor terug, bijv. astma.

Je kunt dit vergelijken met het controlelampje van de auto. Indien het lampje gaat branden omdat de benzine bijna op is, kun je twee dingen doen:

- a. benzine tanken, dan gaat het lampje uit;
- b. lampje losdraaien, dan gaat ook het lampje uit.

Bij oplossing a. hebben we de oorzaak weggenomen, en we rijden probleemloos verder.

Bij oplossing b. hebben we het SYMPTOOM (brandend controlelampje) weggenomen, en na een tijdje stopt de auto met rijden, aangezien de benzine (OORZAAK) op is!

Voor elke onderdrukte kwaal, krijgt je in principe er een ergere terug. Om te genezen middels homeopathie worden al deze kwalen één voor één opgelost, als het ware geschild als een ui, ring voor ring, totdat de kern is bereikt: de eerste aanleiding voor een ziekte.

Een patiënt wordt in de homeopathie gezien als een geheel van zowel lichamelijke als psychische factoren; alles hangt met elkaar samen. Het totaalbeeld van deze lichamelijke- en psychische factoren wijst de homeopaat naar het juiste homeopathische geneesmiddel, passend bij deze patiënt of zijn/haar constitutie. Dit passende middel noemt men ook wel het **constitutiemiddel**.

Homeopathie: het woord bestaat uit 2 delen, **homois = gelijksoortig; pathos = lijden**. Letterlijk vertaald het gelijksoortige lijden.

Dan komen we meteen bij het **gelijksoortigheidsprincipe = similia similibus curentur**: het gelijke wordt met het gelijkende genezen.

Het principe van de homeopathie werkt als volgt:

Bijlage: lezing Sita van der Munnik, Wageningen, 18 april 2009

Er zijn geneesmiddelenproeven gedaan met groepen van gezonde proefpersonen, aan wie kleine hoeveelheden van een onverdunde ziekmakende stof werd toegediend.

Deze mensen kregen allemaal bepaalde ziektesymptomen en/of psychische reacties, welke zeer nauwkeurig werden opgetekend.

Indien we ditzelfde middel in sterk verdunde (gepotentieerde) vorm zouden toedienen bij soortgelijke ziektesymptomen of psychische problemen, werkt het juist genezend.

Voorbeelden:

Arsenicum album: bij onverdunde toediening aan gezonde personen, krijgen deze allerlei ziekteverschijnselen: braken en diarree, angstig worden, rusteloos, krampverschijnselen.

Komen we als homeopaat een patiënt tegen die één of meer van genoemde symptomen vertoont, dan is het heel goed mogelijk dat we als medicijnkeuze (volgens het gelijksoortigheidsprincipe) de homeopathisch verdunde vorm van arsenicum album kiezen. Nu dus juist om genezend te werken bij dergelijke ziektesymptomen.

Belladonna (wolfskers). Letterlijk vertaald betekent dit middel ‘mooie vrouw’: in de middeleeuwen gebruikten de dames dit middel onverdund om in de ogen te druppelen: de ogen glansden dan mooier en de pupillen werden groter. Het was een levensgevaarlijk gif, en de meeste dames werden uiteindelijk blind.

De homeopathisch verdunde vorm van belladonna wordt weer veel toegepast bij o.a. koortstoestanden waarbij de pupillen duidelijk vergroot zijn.

Vandaar dat het voor de homeopaat heel belangrijk is om zoveel mogelijk van het te behandelen mens of dier te weten. We vormen ons hiertoe een totaalbeeld van lichamelijke en psychische factoren, wat bij gezelschapsdieren vaak weer makkelijker is dan bij landbouwhuisdieren.

Bij dieren is voor deze beeldvorming de eigenaar heel belangrijk. De eigenaar registreert als beste allerlei symptomen en veranderingen en kan dit aan de homeopaat vertellen.

Een homeopathisch consult met uw huisdier, kan dus doorgaans niet in 5 minuten plaatsvinden, maar duurt meestal minstens een half uur (bij gezelschapsdieren of paarden).

Bij landbouwhuisdieren: meer klinische homeopathie wat betekent: meer symptomatische behandeling.

Homeopathisch consult: Het grootste gedeelte van de tijd wordt besteed aan het praten met de eigenaar van het dier om door middel van veel vragenstellen over het dier, tot een goede medicijnkeuze te kunnen komen.

Uitleg potentiëren

D = 1:10 C: 1:100 (meerglasmethode) K: 1:100 (éénglasmethode) LM: 1:50.000

Potentiëren is het volgens een speciaal principe verdunnen van de uitgangsstof, waarbij stap voor stap werken, en bij elke stap een proces van schudden, het belangrijkste is.

Lage potenties (vrij verkrijgbare potenties, huis-tuin-en-keuken-middelen), zijn voor iedereen inzetbaar (D2 t/m D30). Hoge potenties: verrichten meer baanbrekend werk, uitsluitend onder begeleiding van een homeopaat (C-, K- en LM-potenties).

Schape: We zullen nu een aantal ziekten/kwalen bij schape doornemen die veel voorkomen en homeopathisch goed behandelbaar zijn:

Niet accepteren van de lammeren:

Gelsemium (plantaardig alkaloid, bereid uit de gelsemium sempervirens): reguleert de psyche van de ooi na een bevalling.

Bijlage: lezing Sita van der Munnik, Wageningen, 18 april 2009

Asa foetida (duivelsdrek): maakt de ooi wat rustiger en reguleert bovendien de melkproductie.

Opstartproblemen lammeren:

Pulsatilla (wildemanskruid) en **Arnica** (valkruid): deze kruiden prikkelen in veel gevallen ernstig verzwakte dieren zodat ze na een poosje weer reflexen gaan geven en volledig opknappen. De middelen moeten met kleine tussenpozen worden ingegeven, tot het weer goed gaat.

Melkgift stimuleren:

Urtica urens (kleine brandnetel): stimuleert de melkgift, in combinatie met **phytolacca** (westerse karmozijnbes) welke ook eventuele ontstekingsverschijnselen tegengaat, daarnaast ook nog **pulsatilla** (wildemanskruid); deze laatste werkt gunstig op de melkproductie, stimuleert enorm.

Om **regulerend** te werken (dus zowel bij te grote- als te lage melkproductie inzetbaar) is er het middel **asa foetida**, wat tevens de psyche gunstig beïnvloed.

Slepende melkziekte / acetonemie:

Chronisch gebrek aan energie met totale uitputting tot gevolg. Een stofwisselingsziekte die optreedt aan het eind van de dracht, meestal bij ooiën die drachtig zijn van een meerling. Vooral vette en erg magere ooiën zijn hier vatbaar voor (ook wel drachtigheidsvergiftiging genoemd).

Oorzaken: ongeveer 70% van het gewicht van het lam wordt de laatste 6 weken van de dracht gevormd.

De oorzaak van de ontsporing van de stofwisseling is een combinatie van een toegenomen energiebehoefte door de snel groeiende lammeren en een verminderde opname of opnamecapaciteit, waardoor ze haar vetreserves aanspreekt. Bij de vetafbraak komen dan vetzuren en glycerol vrij wat kan worden omgezet in glucose en dan dient als brandstof. De lever kan dit grote aanbod ineens niet aan en gaat zorgt voor een omzetting in de ketonlichamen acetoacetaat en betahydroxybutyraat: gifstoffen. Indien de ooi te weinig voer krijgt aangeboden of te weinig opnamecapaciteit heeft (bij meerlingen weinig ruimte in de buik, waardoor het pensvolume kleiner is), of als het voer te weinig voedingsstoffen bevat, kunnen deze problemen ontstaan. Een ooi die aan het begin van de dracht heel vet is heeft minder ruimte in de buik aan het eind van de dracht. Gevolgen: een verlaagd bloedsuikergehalte (hypoglycaemie, een verhoogd gehalte van het bloed aan ketonlichamen, de giftige stoffen betahydroxybutyraat en acetoacetaat (hyperketonemie en acetonemie) en een verzuring van het bloed (metabole acidose).

Symptomen: kunnen geleidelijk of acuut optreden, dieren zonderen zich af, eten minder, herkauwen minder, lopen wankel en zijn traag en slap. In een volgend stadium blijven ze liggen, kunnen blind worden, spiertrekkingen en spiertrillingen hebben, hoge pols en/of ademnood. De uitgeademde lucht ruikt naar aceton en uiteindelijk raken ze in coma en sterven.

Diagnose: de diagnose kan worden gesteld aan de hand van de verschijnselen én bloedonderzoek, aangezien bijvoorbeeld de ziektebeelden van melkziekte en kopziekte er op lijken. Alleen in het beginstadium van de ziekte heeft een behandeling vaak nog zin, in later stadium is het dier meestal niet meer te redden.

Behandeling: aantal mogelijkheden, o.a. inspuiting van glucose in combinatie met insuline, oraal glycerol of propyleenglycol, en een eenmalige inspuiting met corticosteroïden (dexamethason of prednisolon), geconcentreerde electrolytoplossing oraal. Verder de eetlust stimuleren door het aanbieden van smakelijk licht verteerbaar voedsel (krachtvoer, voederbieten, aardappelen, pulp en smakelijk hooi) en het stimuleren van lichaamsbeweging.

Preventie: aan het begin van de dracht vervetting proberen te voorkomen, de laatste 6 weken van de dracht juist zorgen voor voldoende (kracht)voer. Eventueel de schapen ruim voor het aflammeren scheren: geschoren ooiën nemen meer voer op en kunnen hun warmte beter kwijt, wat de kans op acetonemie verkleint.

Homeopathische mogelijkheden (naast bovenstaande):

Pulsatilla (wildemanskruid) en **arnica** (valkruid), zie ook onder hoofdje ‘opstartproblemen lammeren’, altijd toepasbaar bij ernstig verzwakte dieren.

Bijlage: lezing Sita van der Munnik, Wageningen, 18 april 2009

Lachesis (bosmeester, slangengif): past bij uitgeputte en depressieve dieren, vaak ademnood, werkt rechtstreeks in op het bloed (waarden kunnen snel verbeteren), ook bij bloedvergiftiging.

Silicea (kieselzuur): middel voor bindweefsel, botten, lymfeklieren, huid, haren, nagels, centrale zenuwstelsel. Veelzijdig inzetbaar bij algemene zwakte.

Daarnaast **leverstimulerende middelen** als:

Chelidonium (stinkende gouwe), **carduus marianus** (mariadistel) en **flor de piedra** (steenkaars).

Melkziekte (hypocalcaemie):

Algehele spierverlamming ten gevolge van een acuut gebrek aan calcium in het bloed.

Kan voorkomen vanaf enkele weken voor het aflammeren tot enkele weken erna. Wordt ook wel ‘’ophaalziekte’’ genoemd.

Oorzaken: wordt veroorzaakt door een te laag calciumgehalte van het bloed. Bij schapen treedt deze verlaging geleidelijk op aan het einde van de dracht. Een aantal omstandigheden, zoals plotselinge voerveranderingen, het verstrekken van een rantsoen dat rijk is aan fosfor en arm aan calcium, het verplaatsen van een koppel, kunnen ertoe leiden dat het calciumgehalte nog verder afneemt.

Gevolgen/symptomen: als het calciumgehalte van het bloed heel laag wordt, krijgen de dieren klinische symptomen als trager zijn dan de rest van de koppel, stijve en slingerende gang, schrikachtigheid en ze kunnen spiertrillingen hebben. Ze eten niet meer, de voormagen vertonen verminderde activiteit en in een later stadium liggen de dieren op hun zij op de grond en maken fietsende bewegingen. Zonder ingrijpen raken ze in coma en gaan dood.

Diagnose: aan de hand van verschijnselen en eventueel bepaling van het calciumgehalte van het bloed.

Behandeling bestaat uit het langzaam, intraveneus per infuus, toedienen van calciumborogluconaat of een calciummagnesiumoplossing, eventueel in combinatie met vitamine D.

Preventie: zorg voor voldoende calcium. Een drachtig schaap heeft 6 gram per dag nodig, een melkgevend schaap 11 gram.

Homeopathische mogelijkheden:

Calcium phosphoricum (calciumhydrogeenfosfaat). Dit middel bevordert snelle opnamemogelijkheid van het lichaam van calcium.

Silicea (kieselzuur): middel voor bindweefsel, botten, lymfeklieren, huid, haren, nagels, centrale zenuwstelsel. Middel wat altijd kan worden ingezet bij algemene zwakte.

Daarnaast **pulsatilla en arnica**: zie bij slepende melkziekten.

N.B.: bij twijfel over slepende melkziekte of melkziekte eventueel beide behandelmethoden toepassen, zekerheid voor alles!

Baarmoederontsteking:

Vaak voorkomend na een zware bevalling, als er bacteriën in de baarmoeder zijn gekomen of de nageboorte(n) niet goed af zijn gekomen.

Apis mellifica (bijengif): in een vroeg stadium van baarmoederontsteking met veel uitvloeiing.

Sabina (zevenboom): stimuleert de doorbloeding van de baarmoederwand. Deze kan hierdoor beter samentrekken, waardoor de baarmoederinhoud wordt uitgedreven (jonge(n), nageboorte(n), etterstof etc.). Goed te combineren met secale cornutum.

Secale cornutum (moederkoorn): laat de baarmoeder sterk samentrekken, waardoor de werking van sabina wordt verhevigd. De uitdrijving van de baarmoederinhoud wordt door deze combinatie versneld uitgedreven.

Pyrogenium (een nosode ** bereid uit ruweiwit van etterstof in gedestilleerd water): indien er een nageboorte is achtergebleven of een dood jong of er een stinkende vaginale uitvloeiing is. Vaak heeft het dier dan hoge koorts met zwakke pols, of juist andersom: lage temperatuur en snelle pols. Dit middel is goed te combineren met:

Lachesis (bosmeester, slangengif): brengt de uitvloeiing van de giftige stoffen in de baarmoeder op gang (afgestorven weefsel en bacteriën).

Pulsatilla (wildemanskruid): bij baarmoederontsteking met romige-etterige uitvloeiing. Zowel toepasbaar bij acute- als chronische vorm. Vaak bij zachtaardige dieren.

Bijlage: lezing Sita van der Munnik, Wageningen, 18 april 2009

Hepar sulfuris (zwavellever): bij etterige uitvloeiing. Bij chronische baarmoederontsteking zal zich in de baarmoeder veel etter vormen en ophopen. Hepar sulfuris is dan een waardevolle opruimer van de etterstof.

Kalium bichromicum (kaliumbichromaats): bij taaie etterige uitvloeiing. Het zorgt dat de taaie uitvloeiing dunner wordt, waardoor de uitvloeiing sneller naar buiten kan komen.

Sepia (zeekat): chronische baarmoederontsteking bij het oudere dier met roodbruine stinkende uitvloeiing. Het is vaak een dier met een prikkelbaar karakter, soms zelfs agressief.

**** een nosode** is een homeopathisch middel, bereid uit een beetje ziekmakende stof, welke op homeopathische wijze wordt gepotentieerd (= verdund). In de homeopathie wordt het gelijke met het gelijkende genezen, vandaar dat de gepotentieerde (verdunde) stof juist een genezende werking heeft. Bij vage klachten wordt ook wel eens gepotentieerd bloed van de patiënt zelf gebruikt (of urine).

Het bloed (enterotoxemie):

veroorzaakt door bodembacterie **clostridium perfringens**, die in de darm van normale dieren in kleine aantallen voorkomt, zonder schade aan te richten. Bij zeer rijke voeding kunnen koolhydraten en suikers onverteerd de maag passeren en een gunstige voedingsbodem vormen voor deze bacteriën. Ze gaan zich heel snel vermenigvuldigen, waarbij gifstoffen vrijkomen die de bloedvaten in de darm doorlaatbaar maken, komen zo in het bloed terecht en veroorzaken beschadiging van de zenuwcellen in de hersenen.

Behandeling: krachtvoer halveren en koppel op schrale weide plaatsen. Preventief inenten kan bij dieren van ongeveer twee weken oud.

Homeopathie: gedurende enkele weken behandelen met een combinatie van **arsenicum album** (arsenigzuur), **lachesis** (bosmeester), **echinacea angustifolia** (kegelbloem) en **aconitum** (monnikskapkruid). De algehele weerstand wordt op die manier heel snel opgevijseld.

Diarree:

kan komen door darminfecties, virussen, voedselvergiftiging, wormbesmetting. De belangrijkste homeopathische middelen die hierbij passen zijn: **nux vomica** (braaknoot): werkt regulerend op maag/darmkanaal. Vaak zit er slijm bij de diarree. **Carbo vegetabilis** (houtschool): als het dier veel gasvorming heeft en uit de bek stinkt. Dier heeft veel buik- of maagpijn. **Arsenicum album** (arsenigzuur): werkt prima bij virussen. Dier is rusteloos, drinkt vaak kleine beetjes water, waterdunne diarree soms met bloed.

Vruchtbaarheidsproblemen vrouwelijk dier:

sommige dieren worden niet vruchtbaar, anderen lijken dat wel te zijn, worden gedekt, maar nemen niet op.

Cimicifuga heeft geen effect op dieren die in de rustfase van de cyclus verkeren. Werkt in de tweede helft van de cyclus: stimuleert follikelontwikkeling en helpt de eisprong te bewerkstelligen. **Pulsatilla**: kan de vruchtbare periode oproepen en werkt regulerend op het hormonale stelsel, stimuleert ook de follikelontwikkeling. **Conium**: past bij littekens, tumoren en cysten; kan dit vaak uit de weg ruimen. **Sepia**: als het vrouwelijk dier wat agressief reageert en zich niet wil laten dekken. Sepia haalt de negatieve kantjes van het karakter af en het reguleert de voortplantingscyclus.

Vruchtbaarheidsproblemen mannelijk dier:

bij steriliteit kan een combinatie van **pulsatilla** en **cimicifuga** gedurende 6 weken vaak helpen. Bij een aantal dekhengsten en dekruen werd het sperma om de 1-2 weken getest en werd per week beter om na 6 weken weer op het maximaal haalbare te zijn aanbeland.

Bij te weinig interesse om te dekken (geslachtsdrift), kunnen **damiana** en **yohimbinum** vaak goed helpen.

Weeënzwakte:

hier heb ik een kuurtje voor ontwikkeld wat er voor zorgt dat het dier weer kracht krijgt om te persen. Het bevat diverse homeopathische middelen, o.a.: **sabina** (zevenboom) wat zorgt voor een sterke samentrekking van de baarmoeder en **caulophyllum thalictroides**, wat zorgt dat de baarmoedermond verweekt, waardoor de bevalling veel soepeler verloopt.

Bovendien is er voor het psychische gedeelte o.a. **gelsemium** in verwerkt, wat de ergste emotionele opwinding wegneemt: schaaft neemt lam(meren) gemakkelijker aan. Tevens wordt met deze kuur vaak

Bijlage: lezing Sita van der Munnik, Wageningen, 18 april 2009
een baarmoederontsteking voorkomen, omdat de gehele baarmoederinhoud en nageboorte(n) goed worden uitgedreven.

Zomerlongontsteking:

longontsteking in de zomer bij schapen, veroorzaakt door de Pasteurellabacteriën en een nog onbekend virus. Soms zijn er ziekteverschijnselen, waardoor ingrijpen nog mogelijk is, maar soms liggen de dieren onverwachts dood in de wei.

Verloop: kan heel verschillend zijn. De Pasteurella-bacterie zaait zich via het bloed uit en kan zich in alle organen en de hersenen nestelen. In sommige koppels treedt de dodelijke vorm op: algemene zieke indruk, hoesten, neusuitvloeiing, snelle ademhaling.

In andere koppels treedt weer uitsluitend hardnekkig hoesten op, zonder sterfterisico. Het kan ook zijn dat er maar een paar schapen met snotneuzen in de koppel lopen die verder niet ziek zijn. Deze dieren zijn mogelijk drager van de ziekte en ze kunnen schapen met onvoldoende afweerstoffen besmetten.

Koppels samenvoegen geeft grotere kans op sterfte.

Van het virus dat ook betrokken is bij deze ziekte, is nog weinig bekend.

In de homeopathie bestaat een anti-virusmiddel (antibiotica doet niets bij een virus) en dat is **arsenicum album**. Verder is het belangrijk om de weerstand goed te houden **echinacea**, al dan niet in complex, en andere middelen die goed kunnen werken zijn **luffa operculata** en **pulsatilla**. Ook **belladonna** kan in aanmerking komen.

Anti-viruswerking:

Preventief te gebruiken tegen allerlei virussen, o.a. arsenicum album.

Bij aanwezigheid virus: dan gebruiken we tevens weerstandsverhogende middelen, zoals echinacea en lachesis.

Van bepaalde virussen is een nosode in de handel. Een nosode wordt gemaakt van het virus zelf, van etterstof of bloed. Ingeval het een virus betreft is dan een homeopatisch middel gemaakt door het virus op de specifieke homeopathische manier te verdunnen (te potentiëren, zie uitleg eerder in deze tekst bij **).

Zere bekjes of ecthyma:

besmettelijke ontsteking van huid en slijmvliezen aan de snoet van schapen en geiten, waarbij vaak korstvorming optreedt. Een **pokkenvirus** is de veroorzaker. De lammeren brengen de ontsteking over op de uier en tepels van het schaap, waardoor soms een dodelijk verlopende uierontsteking kan optreden. Regulier gebruiken we vaak een opdrogende spray of antibioticaspray. Van een voorbehoedende vaccinatie is nog niet bekend of het al dan niet werkzaam is, soms lijken koppels die gevaccineerd zijn juist meer ecthyma te krijgen.

Let op: de ziekte is zeer besmettelijk voor mensen: er kunnen puisten en zweren ontstaan aan het gezicht, handen en geslachtsdelen!

Homeopatisch behandelen we met anti-virusmiddelen (o.a. **arsenicum album**) en ontstekingsremmende middelen als **hepar sulfuris** en **lachesis**. Verder valt het aan te raden om ongeveer om de dag te spoelen met een betadine-oplossing (de aangedane plaatsen).

Sita van der Munnik,
veterinair homeopaat.

Tel. 0224-571879 (ma t/m do tussen 9.00 en 10.30 uur)

Website: www.homeo-natura.nl Email: info@homeo-natura.nl

Bronvermelding gebruikte naslagwerken:

Handboek schapeziekten ISBN 9062555462

Schapenteelt en schapeziekten ISBN 9062556000

Enkelvoudige homeopathie 1^e druk 1996 VSM Geneesmiddelen bv, Alkmaar